

Rusticiaus a Marco Polo

O divném městě Kvynsaj tuto píše se

(poslední roky 13. st.)

Po vyndení z města Synguj jdúce pět dní cesty nalezne měst mnoho, v nichžto kupčenie veliké jest. Potom jest přijíti zšlechtilému městě Kvynsaj, jenž naším jazykem slove měst nebeské, jenž jest největšie v světě a jest v téj vlasti Mangi. Já Markus byl jsem v tom městě a velmi pilně jsem se ptal o všem položení a o obyčejích jeho, a to vše řádem a krátce vypravím. Toho města okršlek zdí okolo města má dobře sto mil i více. Má mostov kamenných dvanáste tisíc tak vysokých, že lodí veliká volně podjede. A to měst na vodách jakžto benátské, a kdyby mostov nemělo, tehdy z ulice do ulice po zemi nemohl by jíti, a protož musí tak mnoho mostov býti. V tom městě jest řemesličích krámuov dvanáste tisíc, v nichžto řemeslníci dělají, a v každém krámu mistrův a pacholkův některde deset, některde patnáste nebo dvacet a bývá někdy v některých do čtyřidceti dělníkův. Tak jest tu veliká věc řemeslníkův a kupcův, že ti, ktož jsou toho neviděli, nesnadně tomu dověrie, neb se jim zdá nepodobno. Lidé toho města velmi rozkošně živi jsou. Bohatí řemeslníci, kteřížto jmenovitějšie jsou, velmi počestně bydlé, tak že ani oni *ani* ženy jejich rukami svými nic nedělají, než sluhy jejich a pacholci. Neb jest to za starého ustavenie královstvie toho obyčej, aby každý v svém domu řemeslo měl a krám, jakož otcové jejich až do téj chvíle měli. Jest-li který bohatý, nenutí jeho žádný, aby svými rukami dělal. V tom městě jsou ženy velmi krásné a obecně jsou u velké rozkoši. Ku poledni jest v tom městě jezero veliké, jenž v okršlek má třidceti mil. Okolo toho jezera jest mnoho palácův a mnoho krásných domuov panských, a ti domové jsou uvnitř i zevnitř velmi krásně ozdobeni. Jsou také tu kostelové, v nichž jsou modly. Prostřed toho jezera jsou dva malé ostrovy, na každém ostrově jest palác velmi krásný, v nichžto jest všickna příprava, k kterákémžkolivěk hodóm nebo svadbám. A tak, chtě-li kto z nich na počestném místě hody míti kterézkolivěk, ten tam jde, nebo tu muož míti každý. V tom městě Kvynsaj mnoho krásných domuov jest. Jsou také po ulicích toho města malé kamenné věže, k obecnému užitku zjednané, aby když se z příhody v městě zažže, súsědové mohli zboží své *do popsaných dříve věží odnésti*, aby jim neshořalo, neb v městě mnoho dřevěných domuov jest. Protož se často v městě zažiehá. V tom městě modlám se modlé. Maso jedie koňské, psie i jiných všech zvířat. Tu jde ráz penieze od dvora velikého kám. V tom městě veliká stráž jest neb posádka z prikázanie velikého kám proto, nebo aby se měst neprotivilo, nebo aby tu zlodějstvie neb vražd nebylo, a tak že na každém mostě toho města i v noci i ve dne deset strážných jest. V tom městě hora jedna jest, a na téj hoře věž, a na věži mají některaké dsky, a když se v městě zažže, mohou-li to viděti strážní téj věže, vezmúce veliké kladivo dřevěné, i tlukú v tu dsku, aby ten zvuk byl slyšán na vše strany a tak aby se sběhnúce lidé, mohli sobě pomoci. Též také činie, když sváda jest neb kterákákolivěk potřeba mezi lidmi. Cesty všecky i ulice podláženy jsou kamením, takže všecko měst jest velmi čisté. V tom městě jest dvorův, v nichžto lázně jsou, do tří tisíc velmi krásné a čisté, v nichžto se lidé často myjí, neb se velmi snažie o čistotu tělesnú. Dále za tím městem Kvynsaj, v pěti a dvaceti mílech v tu stranu na vzhod slunce, jest jedno měst řečený Gamffu, kdežto jest břeh velmi dobrý, k němuž se scházie lodí veliké množství z Indie a z jiných vlastí. Pak od města až do moře jest potok veliký, po němžto lodie k městě jdú, kterýžto potok jde skrze mnoho jiných zemí. Tu vlast Mangi rozdělil veliký kám v devatero království a každému království dal zvláščieho krále podlé toho, jakž se jemu zdálo, i jsou ti králi velmi mocní, ale každý z nich slušie pod velikého kám, neb každý z nich na všaký rok z svého královstvie užitkův musí úředníkom velikého kám počet vydávati. A jeden z těch králův ustavičně bydlí v tom městě Kvynsaj, a ten pod své panstvie má sto a čtyřidceti měst; má ta jistá vlast Mangi všech měst tisíc a dvě stě. A v každém těch měst veliký kám posadil stráž, zdali by se chtěli protiviti. Těch strážných množství jest bez čísla a nejsou všecko Taterové, ale jsou lidé rozličných vojsk a žoldněří velikého kám. V tom městě Kvynsaj i po vši téj vlasti Mangi obyčej jest, že inhed, jakž se děti narodí, starosty jeho káží napsati den jeho narozenie i hodinu, i pod

kterým se planetů narodilo. Také po všech cestách i ve všech skutsiech, cožkolivěk činiti mají, zpravují se pod hvězdářským naučením, a protož chtějí zvědět svého narození den i hodinu. Když kdo v téj vlasti umře, jeho všichni přirození přátelé v měchy se plácené oblačie, a mrtvých těla s velikém spieváním z města vynesúc, obrazón nadělajíce pacholčích, dievčích, koňských, penězových, všickno s ním spálé a ty všickny obrazy z papíru dělají, a mají za to, že to všeckno, což tu s ním spálé, že ten mrtvý na onom světě to všecko jisté bude míti takověž věci, jakož tu s ním jsou v podobenství spáleny. Potom spáléce jej s velikú radostí a s velikém veselím kází hústi a pískati na rozličné nástroje a řkúce, že bohové jejich s takovým veselím je přijmú, jakož oni je tu spáléce. V tom městě Kvynsaj jest palác velmi přediwný, v němžto Fakfur, král jejich dvór svůj někdy držal. Najprvé městišče to veliké ohrazeno jest zděmi okolo velmi vysokými, kterážto ohrada v okršli má deset mil, mezi kterýmižto zděmi jsou sadové velmi krásní i s ovocem. Tu jsou studnice a jezera, v nichžto jest ryb mnoho velmi dobrých, pak v prostředce téj ohrady jest palác velmi krásný, věčší, než by kde v světě mohl nalézt. Ten palác má siení krásných okolo sebe dvacet tak velikých jako sám palác, v nížto každé mohlo by seděti jedúce deset tisíc lidí velmi prostraně, když je právě zsadie. A ty siení jsou zmalované a pozlacené velmi čistě. Také v tom paláci jest komnat na tisíc i více. V tom městě Kvynsaj jest ohňov podlé příslovie vlaského mluviece nebo čeledí toliko v počtu, jenž by mohly sáhnúti v počtu ke stu a k šedesáti tmám. A tma slove deset tisíc. Toliko jest všech čeledí tu, že jich počet na tisíc tisícov a šest set tisícov čeledí móż sáhnúti. Palácov jiných v tom městě jest mnoho a krásných velmi, a v tom ve všem městě jediný kostel křesťanskej jest. Také v tom městě i ve vši téj vlasti Mangi musí každý hospodář na dřevcech svého domu kázati napsati jméno své, ženy své i všech svých čeledínov, a také počet koní svých. A když kdo z čeledi umře neb hospodu promění, že se jinam béře, musie ihned shladiti jméno toho, ktož odtud šel neb umřel, a napsati na to místo jméno toho, ktož se kolivěk tu znovu narodil neb do hospody přibyl. A tiem obyčejem móż snadně zvědět počet lidí, což jich u městě jest. Též také i hoscinščí hospodáři musejí popsati sobě v knihy všech svých hostí jména, kteréž jsou kolivěk měli, který-li měsíc nebo který den do jeho hospody přijat jest.

Převzato od: [Rusticiaus] a Marco Polo, *O divném městě Kvynsaj tuto píše se* [online], WWW: <<http://texty.citanka.cz/polo/mil2-61.html>>.

[Původně: Polo, Marco (1950). *Milion*. K vydání připravili Quido Hodura e Bohuslav Horák. Praha, ss. 126-129.]